

I punt

A'viat ho han dit, i punt! Volen dir, és clar, que no els cal afegir res més, que no han de donar més explicacions, i que si no ens agrada que ens fem retratar, encara que això no significa pas que no continuïn xerrant pels descosits. Però aquí es tracta de saber en quins casos hem realment de marcar o escriure un punt; dit potser més exactament, d'intentar establir alguns criteris generals però per a casos especials. Volem dir, no en un text normal, com el que ara llegeix el benèvol lector, sinó en inscripcions, indicacions, acotacions, peus d'il·lustració, etc. Com en d'altres aspectes secundaris de l'escriptura, no és pas gens senzill d'establir un criteri fàcil de seguir, que no exigeixi una vigilància extrema i rigorosa si hom no vol incórrer en inconseqüències freqüents —per això hem parlat d'intentar establir—, però és ben evident que si no se n'adopta cap prèviament, de criteri, el desgavell dels punts és total i segur.

El criteri més fàcil de seguir és, sens dubte, el que ha adoptat Salvador Espriu en els seus textos autògrafs: no deixar d'inscriure cap punt com a signe final de qualsevol ratlla que no continuï, incloent-hi les que daten els seus escrits, adreces, la pròpia firma, etc. L'única excepció que hi hem sabut trobar és en els

títols dels seus textos, obeint, sens dubte, a una tradició sòlidament establerta. Però aquest criteri tan absolut en l'ús dels punts, perfectament respectable, no és pas el que se sol seguir, especialment en els textos impresos, en què el punt se sol reservar, dit d'una manera esquemàtica, per als dos casos següents: quan el text forma una oració pròpiament dita (això és, amb un verb en forma personal), i quan en una mateixa línia de composició tipogràfica conté l'expressió de dos o més conceptes independents (com àdhuc algun cop s'esdevé en el títol d'un llibre). Cal reconèixer que aquest criteri és no solament difícil d'explicar clarament amb poques ratlles sinó, també, de seguir sense cometre gaires inconseqüències. La lliçó més eficaç i aclaridora pot ésser la lectura dels peus d'il·lustració de qualsevol dels volums de la Gran Enciclopèdia Catalana. En tots ells, fins i tot en casos en què revesteixen una gran complexitat, hom hi ha prescindit del punt final, però, en canvi, en alguns d'ells trobem un punt medial, separant l'expressió de dues idees independents, és a dir, no enllaçades per cap dels mitjans usuals d'enllaç gramatical.

Albert Jané